

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-108/26 RX | D (Απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας)

Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 144/26

Λουξεμβούργο, 8 Οκτωβρίου 2026

Καθυστέρηση πτήσης: μια απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας δεν συνιστά από μόνη της έκτακτη περίπτωση ικανή να απαλλάξει τον αερομεταφορέα από την υποχρέωση αποζημίωσης των επιβατών

Για πρώτη φορά το Δικαστήριο εξαφανίζει απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου εκδοθείσα στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, κρίνοντας ότι η ερμηνεία που υιοθετήθηκε με αυτήν θίγει την ενότητα και τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης.

Τον Ιούλιο του 2023, μια επιβάτιδα επρόκειτο να ταξιδέψει από τη Σμύρνη (Τουρκία) στη Βαρσοβία (Πολωνία). Η πτήση της προσεγώθη με καθυστέρηση μεγαλύτερη των τριών ωρών. Το αεροσκάφος που πραγματοποίησε την πτήση αυτή είχε προηγουμένως πραγματοποιήσει άλλη πτήση από την πόλη Katowice (Πολωνία) προς τη Σμύρνη, η οποία είχε καθυστερήσει κατόπιν μιας απόφασης διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας. Η απόφαση αυτή αφορούσε περιορισμούς στον εναέριο χώρο της Ουγγαρίας και της Ρουμανίας που τέθηκαν σε εφαρμογή λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών. Επιπλέον, κατόπιν της άφιξης του αεροσκάφους στη Σμύρνη διαπιστώθηκε σε αυτό τεχνική βλάβη της οποίας η επισκευή διήρκεσε πάνω από δύο ώρες.

Η επιβάτιδα εκχώρησε το δικαίωμά της για αποζημίωση σε εταιρία εξειδικευμένη στην είσπραξη απαιτήσεων η οποία άσκησε αγωγή κατά του αερομεταφορέα με αίτημα την καταβολή αποζημίωσης ύψους 400 ευρώ.

Το πολωνικό δικαστήριο που επιλήφθηκε της διαφοράς διαπίστωσε ότι αν ο χρόνος που είχε απολεσθεί λόγω των μέτρων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας αφαιρούνταν από τον συνολικό χρόνο καθυστέρησης, η πτήση από τη Σμύρνη προς τη Βαρσοβία θα έφτανε με καθυστέρηση μικρότερη των τριών ωρών, με αποτέλεσμα η επιβάτιδα να μην έχει δικαίωμα αποζημίωσης. Διερωτάται επομένως υπό ποιες προϋποθέσεις μια απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας μπορεί να συνιστά «έκτακτη περίπτωση» σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ¹, ικανή να απαλλάξει τον αερομεταφορέα από την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης.

Με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2026 ², το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ³ έδωσε την απάντηση ότι μια τέτοια απόφαση δεν συνδέεται αναπόσπαστα με την κανονική άσκηση της δραστηριότητας ενός αερομεταφορέα και ότι εκφεύγει, κατ' αρχήν, του πραγματικού ελέγχου του, ανεξαρτήτως των λόγων στους οποίους αυτή στηρίχθηκε, εκτός αν ο αερομεταφορέας συνέβαλε στη λήψη της. Σύμφωνα με το Γενικό Δικαστήριο, κρίσιμο στοιχείο είναι η ίδια η απόφαση και όχι ο λόγος λήψης της, στο μέτρο που αυτή επηρεάζει ως εξωτερικό γεγονός την πραγματοποίηση της πτήσης. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι μια τέτοια απόφαση μπορεί να συνιστά «έκτακτη περίπτωση» ακόμη και αν δεν προκάλεσε από μόνη της καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών.

Κατόπιν προτάσεως του πρώτου γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να επανεξετάσει μερικώς ⁴ την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου λόγω σοβαρού κινδύνου διάσπασης της ενότητας ή της συνοχής του δικαίου της Ένωσης.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η ερμηνεία που υιοθέτησε το Γενικό Δικαστήριο θίγει πράγματι την ενότητα και τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης. Κατά συνέπεια, εξαφανίζει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου κατά το μέρος που αυτή αποτελέσε αντικείμενο επανεξέτασης.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι **δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «έκτακτη περίπτωση» κάθε απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας αυτή καθεαυτήν**. Οι αερομεταφορείς έρχονται αναπόφευκτα, σε συνήθη και τακτική βάση, αντιμέτωποι με τέτοιου είδους αποφάσεις κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους. Προκειμένου να θεμελιωθεί η συνδρομή «έκτακτων περιστάσεων», **πρέπει αναζητηθεί το γεγονός που οδήγησε στη λήψη της απόφασης διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας** και να εξακριβωθεί, κατά περίπτωση, αν το γεγονός αυτό, ως εκ της φύσεως ή των αιτίων του, δεν συνδέεται αναπόσπαστα με την κανονική άσκηση της δραστηριότητας του αερομεταφορέα και αν εκφεύγει του πραγματικού ελέγχου του.

Ως εκ τούτου, **δεν αρκεί ο αερομεταφορέας να επικαλεστεί την εν λόγω απόφαση προκειμένου να απαλλαγεί από την υποχρέωση αποζημίωσης**. Οφείλει να αποδείξει ότι η απόφαση αυτή ελήφθη λόγω περίπτωσης η οποία έχει **η ίδια έκτακτο χαρακτήρα**.

Το Δικαστήριο υποκαθιστά την απάντηση του Γενικού Δικαστηρίου με τη δική του απάντηση και υπενθυμίζει ότι, εν προκειμένω, η απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας ελήφθη λόγω περιορισμών στον ουγκρικό και στον ρουμανικό εναέριο χώρο, που επιβλήθηκαν εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών. **Τέτοιες συνθήκες μπορούν να συνιστούν έκτακτες περιστάσεις όταν είναι τόσο σοβαρές ώστε να εμποδίζουν την πραγματοποίηση της οικείας πτήσης με πλήρη ασφάλεια κα σύμφωνα με των αρχικώς προβλεφθέντα προγραμματισμό**. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, οι συνθήκες αυτές δεν συνδέονται αναπόσπαστα με την κανονική άσκηση της δραστηριότητας του αερομεταφορέα και εκφεύγουν του πραγματικού ελέγχου του. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει αν κάτι τέτοιο ισχύει στην υπό κρίση υπόθεση.

Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ένα γεγονός μπορεί να συνιστά «έκτακτη περίπτωση» ακόμη και αν δεν προκάλεσε από μόνο του καθυστέρηση τουλάχιστον τριών ωρών. Όταν η καθυστέρηση κατά την άφιξη οφείλεται όχι μόνο σε ένα τέτοιο γεγονός αλλά και σε άλλη περίπτωση, πρέπει να αφαιρείται από τη συνολική καθυστέρηση η καθυστέρηση που οφείλεται στην έκτακτη περίπτωση, προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο επιβάτης δικαιούται αποζημίωση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία προδικαστικής παραπομπής παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης.

Το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάζει τις προδικαστικές υποθέσεις που εμπίπτουν αποκλειστικώς και μόνον στους εξής τομείς: 1) κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), 2) ειδικοί φόροι κατανάλωσης, 3) τελωνειακός κώδικας, 4) δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων στη συνδυασμένη ονοματολογία, 5) αποζημίωση και παροχή βοήθειας στους επιβάτες σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης, καθυστέρησης ή ματαίωσης υπηρεσιών μεταφοράς και 6) σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις υπόλοιπες αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως.

Οι προδικαστικές αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου μπορούν, κατ' εξαίρεση, να επανεξεταστούν από το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του πρώτου γενικού εισαγγελέα, εφόσον συντρέχει σοβαρός κίνδυνος να θιγεί η ενότητα ή η συνοχή του ενωσιακού δικαίου. Εάν δεν υποβληθεί τέτοια πρόταση εντός προθεσμίας ενός μηνός από την έκδοση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, αυτή δεν μπορεί πλέον να επανεξεταστεί. Αντιθέτως, σε περίπτωση που ο πρώτος γενικός εισαγγελέας προτείνει επανεξέταση, αναμένεται υποχρεωτικά η περάτωση της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου προκειμένου είτε να επικυρωθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου είτε να αντικατασταθεί από εκείνη του Δικαστηρίου.

Ούτε το Δικαστήριο ούτε το Γενικό Δικαστήριο αποφαινόνται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Η προδικαστική αυτή απόφαση δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό

Δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Τα πραγματικά περιστατικά και το νομικό πλαίσιο παρατίθενται ως είχαν κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα και όπως προκύπτουν από τη δικογραφία.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως.

Επικοινωνία: Χρυσούλα Φραγκιαδάκη ☎ (+352) 4303 2077.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Curia Web TV](#)» καθώς και από το «[European Broadcasting Service](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Άρθρο 5, παράγραφος 3, του [κανονισμού \(ΕΚ\) 261/2004](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης.

² Απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2026, D (Απόφαση διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας), [T-134/25](#).

³ Από 1ης Οκτωβρίου 2024, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως σε έξι συγκεκριμένους τομείς, στους οποίους περιλαμβάνεται η αποζημίωση των επιβατών και η παροχή βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης ή καθυστέρησης ή ματαίωσης υπηρεσιών μεταφοράς (βλ. ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [125/24](#)).

⁴ Η επανεξέταση αφορά μόνο τις απαντήσεις του Γενικού Δικαστηρίου στα δύο πρώτα από τα τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο. Δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει με την απάντησή του την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου ως προς το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο επανεξέτασης.